

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **V. L.**, zastoupený Mgr. et Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem se sídlem Helénská 4, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 11. 5. 2015, č. j. 29 Az 22/2014 - 56,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna a náhrada hotových výdajů advokáta Mgr. et Bc. Filipa Schmidta, LL.M., **se určuje** částkou 4114 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti (60) dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 2. 5. 2014, č. j. OAM-133/ZA-ZA08-K01-2014, žalovaný žalobci neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v relevantním znění (dále jen „zákon o azylu“).

Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu, která byla rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 11. 5. 2015, č. j. 29 Az 22/2014 - 56, zamítnuta.

Krajský soud ve svém rozsudku rekapituloval obsah správního spisu, dle něhož žalobce podal dne 31. 3. 2014 žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž uvedl, že je státním občanem Ukrajiny, je ženatý, na Ukrajině pobývá jeho manželka, matka, bratr a syn s dcerou. Jako svoji družku v ČR označil paní Z. B. Žalobce v České republice pobývá od roku 2004, v květnu 2007 byl na Ukrajině v Tjačevu, od té doby žije opět v ČR. Je pravoslavného vyznání, nikdy nebyl politicky organizován. Má nedokončené vysokoškolské vzdělání technickoprůmyslového zaměření, v ČR vykonává zednické práce, na Ukrajině pracoval v oblasti vojenského průmyslu na kontrole počítačů. Vlast opustil poprvé v roce 1992, propustili ho z podniku a nebyla práce. Od roku 1992 navštěvoval Ukrajinu každý rok, maximálně na měsíc, nemá ale důvod se tam vracet, manželka odešla a děti se k němu nemají. Jeho zdravotní stav je dobrý. Dne 31. 3. 2014

byl s žalobcem dále proveden pohovor, během něhož vypověděl, že ve vlasti neměl problémy se státními orgány, propustili ho z práce, přijel na služební vízum, česká společnost žádala pracovníky, pak zde měl dlouhodobý pobyt, který si každý rok prodlužoval. V roce 2009 si ho neprodloužil, pak zde byl již bez víza. Upadl na Hostivařské přehradě, policie ho odvezla na záchytku, nestihl si požádat o prodloužení pobytu. Jako důvod své žádosti označil to, že se mu nechce domů, nic ho tam netáhne. Žije v Praze s paní B. již 6 let, s vycestováním z Ukrajiny neměl nikdy problém. Občas volá matce, s ostatními členy rodiny se nestýká. Má na Ukrajině dům a pozemek, bydlí tam jeho syn. O možnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany neměl informace, neměl čas, snažil se vydělávat peníze. Domnívá se, že by tamní situaci nevydržel. Krajský soud dále poukázal na to, že součástí spisu byla rovněž kopie Protokolu Policie ČR ze dne 14. 2. 2014, který byl s žalobcem sepsán v rámci řízení o správním vyhoštění dle § 119 odst. 1 písm. c) bod 1 a 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

Krajský soud konstatoval, že v blanketní žalobě žalobce namítal porušení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. V odůvodněném doplnění žaloby pak již žalobce namítal pouze nedostatečné zjištění stavu věci ve smyslu § 3 správního řádu a naplnění podmínek § 14 a § 14a zákona o azylu. Za této situace proto krajský soud konstatoval, že žalobce nikdy v průběhu správního řízení nezmínil žádné problémy, které by na Ukrajině dříve měl, a netvrdil žádné pronásledování či obavy z něho. Dle krajského soudu tak nebyly tvrzeny ani naplněny podmínky § 12 zákona o azylu a odůvodnění žalovaného proto soud považoval v tomto smyslu za zcela dostačující a úplné. Stejně tak krajský soud neshledal v případě žalobce ani naplnění podmínek § 13 a § 14b zákona o azylu. Krajský soud se proto podrobněji zabýval pouze žalobními námitkami, které směřovaly k § 3 správního řádu a § 14 a § 14a zákona o azylu.

Krajský soud nejprve odmítl námitku neaktuálnosti podkladů shromážděných žalovaným. Dle krajského soudu z výčtu zpráv o situaci v zemi původu uvedených na str. 2 napadeného rozhodnutí vyplývá, že řada podkladů je s březnovým či dubnovým datem roku 2014, přičemž žalovaný rozhodoval dne 2. 5. 2014. Dle krajského soudu popsal žalovaný situaci na Ukrajině na podkladě zpráv a informací o zemi původu v době rozhodování vcelku podrobně. V době rozhodování žalovaného se vyvíjel konflikt na východě a jihovýchodě Ukrajiny, z bezpečnostního hlediska však bylo území na západě a ve středu země bezpečné a ani MZV ČR v té době české občany nevarovalo před situací na západě a v centru Ukrajiny, pouze důrazně doporučovalo vyhnout se cestám na jih a východ země. Česká republika ani země EU nesporovaly, že tamní situace je nebezpečná a problematická, na obou stranách konfliktu umírali lidé. Sřety byly ozbrojené a situace často i méně přehledná, a to i z pohledu případné kontroly situace. Tato situace však nebyla takového rozsahu, aby byla z mezinárodního pohledu hodnocena jako ozbrojený konflikt na celém území země, který by mohl vést k závěrům relevantním z hlediska mezinárodní ochrany pro obyvatelstvo Ukrajiny, a v tomto duchu též postupoval správní orgán při svém rozhodování v jednotlivých případech. Krajský soud dále poukázal na to, že žalobce má dům a možné bydliště v západní části Ukrajiny. V době rozhodování správního orgánu tak nebyl relevantní důvod vyslovit v jeho případě nemožnost návratu do vlasti dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, tj. nebezpečí vážné újmy v situaci ozbrojeného konfliktu. Z tohoto pohledu krajský soud nepovažoval za důvodnou ani námitku žalobce o nedostatečném zjištění stavu věci, neboť správní orgán situaci vyhodnotil na podkladě dostatečných informací, objektivních a pocházejících z více zdrojů, a z pohledu mezinárodní ochrany správně. K námitkám o naplnění podmínek § 14 zákona o azylu pak krajský soud označil podklady žalovaného v daném případě za dostačující, odůvodnění uvedené na str. 5 a 6 napadeného rozhodnutí za výstižné, neboť azyl z důvodů humanitárních je udělován zejména v případech vysokého věku, velmi špatného zdravotního stavu či určitých humanitárních katastrof, ani jeden z uvedených důvodů však v případě žalobce nenastal. Do této úvahy, svěřené

pokračování

do kompetence žalovaného, proto krajský soud neměl důvod podstatněji zasahovat. Ve vztahu k námitkám žalobce, že jeho soužití s družkou je dlouholeté a na úrovni rodinných příslušníků, krajský soud poukázal na to, že žalobce je ženatý, své manželství, přes svůj dlouhodobý pobyt v České republice, do rozhodování žalovaného nijak neřešil, ač tuto možnost měl opakovaně, neboť, jak uváděl, na Ukrajinu v letech zdejšího pobytu každoročně dojížděl, vždy zhruba na měsíc. Pokud by tedy měl opravdový zájem řešit svou osobní rodinnou situaci, jistě tak mohl v tvrzených letech vztahu s českou družkou učinit. To, že situaci neřešil, nelze přičítat žalovanému, a je zcela patrné, že žalobcem tvrzený vztah jako relevantní ve smyslu výše citovaných ustanovení řešit nelze. Žalobce se odvolával na smysl § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, v tehdejší znění, ovšem krajský soud nemohl přehlédnout, že dne 14. 2. 2014 v Protokolu o vyjádření účastníka správního řízení mj. vypověděl, že v ČR nemá nikoho, ani osobu, kvůli které by ukončení jeho pobytu na zdejším území bylo z hlediska zásahu do soukromého nebo rodinného života nepřiměřené. Přitom uvedený protokol ve svém závěru obsahuje následující text: „*Vše jsem vypověděl po pravdě a nic jsem nezamlčoval. Toto je vše, co mohu k věci uvést. Nežádám tlumočnicka, nežádám žádných změn ani doplnění, a proto tento protokol jako správný a úplný podepisuji dne 14. 2. 2014 v 19,35 hodin.*“ Pod tím je připojen vlastnoruční podpis žalobce. Krajský soud tedy označil uvedená žalobní tvrzení za překvapující a účelová. Na základě zjištěných skutečností krajský soud dospěl k závěru, že žaloba je nedůvodná, proto ji v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, kterou opřel o důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Stěžovatel namítal, že se krajský soud nevypořádal s žalobními námitkami a své závěry staví pouze na opakování premis žalovaného, které označil za řádně odůvodněné a odpovídající obsahu správního spisu. Stěžovatel s tímto hodnocením nesouhlasil a uvedl, že ve své žádosti uváděl dva hlavní důvody, pro které žádá o mezinárodní ochranu, a to situaci na Ukrajině (válka, mobilizace) a dále svůj rodinný život v České republice (vztah s družkou, českou občankou). Krajský soud dle názoru stěžovatele zejména pochybil v tom, že jednak dostatečně nepřezkoumal podklady, ze kterých správní orgán při svém rozhodování vycházel, a jednak své rozhodnutí zatížil nepřezkoumatelností tím, že některé žalobní námitky (povinná mobilizace a nasazení stěžovatele na frontě v probíhající válce s ohledem na otázku výhrady svědomí) vůbec nehodnotil.

Stěžovatel odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2015, č. j. 7 Azs 260/2014 - 44, dostupný na www.nssoud.cz, dle něhož se má soud při soudním přezkumu správního rozhodnutí řídit zásadou *non-refoulement*, a uvedl, že krajský soud v napadeném rozhodnutí uvedenou zásadu zcela pominul. Stěžovatel poukazoval na aktuální situaci na Ukrajině a popisoval své obavy z probíhajícího konfliktu a také ze svého pravděpodobného nasazení do bojů v rámci všeobecné mobilizace na Ukrajině. Zároveň tedy stěžovatel před krajským soudem uváděl skutečnosti, které nastaly až po právní moci rozhodnutí správního orgánu ve věci mezinárodní ochrany, o nichž se lze domnívat, že by mohly být relevantní pro možné udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. c) a d) zákona o azylu. Stěžovatel dodal, že po podání žaloby se jeho obavy staly skutečností, aniž by byly správním orgánem nebo krajským soudem zhodnoceny či zohledněny. Z tohoto důvodu tedy nastala pro stěžovatele zcela neakceptovatelná situace, kdy jak správní orgán, tak krajský soud hodnotil situaci na Ukrajině pouze do období května 2014 (datum správního rozhodnutí), ačkoliv během dalších měsíců došlo ke značnému zhoršení situace a propuknutí mezinárodního ozbrojeného konfliktu. Stěžovatel taktéž upozorňuje na skutečnost, že se krajský soud zcela opomenul zabývat námitkou hrozby nasazení ve válce (v rámci mobilizace) stěžovatele na Ukrajině.

Stěžovatel dále namítal zjednodušující hodnocení jeho rodinného života a ignorování skutečností svědčících v jeho prospěch. Stěžovatel uvedl, že svým rodinným životem argumentoval v řízení před správním orgánem od začátku (s výjimkou specifikovaného protokolu). Správní orgán, bez toho, aby se o otázku rodinného života stěžovatele blíže zajímal, rovnou uzavřel, že rodinný život stěžovatele nepředstavuje důvod pro udělení doplňkové ochrany. Podle stěžovatele byl správní orgán povinen se rodinným životem stěžovatele v ČR zabývat, neboť z judikatury Nejvyššího správního soudu, potažmo Evropského soudu pro lidská práva neplyne závěr tvrzený správním orgánem (a potvrzovaný krajským soudem), dle něhož rodinný a soukromý život není skutečností pro řízení o mezinárodní ochraně relevantní. Judikatura Nejvyššího správního soudu tento důvod mezinárodního závazku zcela nevylučuje z důvodů, pro které lze udělit doplňkovou ochranu. Pouze ve shodě s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva sleduje naplnění určitých kritérií – intenzitu vazeb všech zúčastněných na území daného státu, potenciální dobu odloučení, možnost realizace společného života jinde atd.

Vzhledem k uvedeným důvodům stěžovatel Nejvyššímu správnímu soudu navrhl, aby zrušil rozsudek krajského soudu a spolu s ním i rozhodnutí žalovaného a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její odmítnutí pro nepřijatelnost ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s., resp. její zamítnutí pro nedůvodnost.

Žalovaný především trval na zákonnosti svého rozhodnutí. Uvedl, že v řízení vycházel z tvrzení stěžovatele, která vyhodnotil ve vztahu k příslušným ustanovením zákona o azylu a s přihlédnutím ke shromážděným podkladovým informacím. S těmi měl stěžovatel možnost se seznámit a doplnit je. Této možnosti nevyužil, omezil se na sdělení, že informace pocházející z policejního oddělení v Praze, Na Florenci, jsou napůl lež. Protokol o pohovoru stěžovatel bez výhrad podepsal, seznámit se s jeho obsahem po ukončení tohoto úkonu odmítl. Další zpochybnování podkladů pro správní rozhodnutí a způsobu jejich použití označil žalovaný za nepřijatelné již s ohledem na jejich dataci. Žalovaný považoval s ohledem na obsah spisu za prokázané, že rozhodnutí reflektuje zjištěné skutečnosti a vypořádává je v potřebném rozsahu a přezkoumatelným způsobem. Opomenuto nezůstalo posouzení uvedených skutečností z hlediska důvodů k udělení humanitárního azylu nebo k udělení doplňkové ochrany, včetně § 14a odst. 1 a 2 písm. c) a d) tohoto zákona.

Ve vztahu k následnému vývoji bezpečnostní situace na Ukrajině žalovaný odkázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 - 17, www.nssoud.cz, v němž je konstatováno, že probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Žalovaný dále poukázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014 - 26, www.nssoud.cz, a uvedl, že stěžovatel neprokázal vzhledem k povaze konfliktu dostatečnou míru individualizace dotčení tímto konfliktem. V průběhu správního řízení bylo zjištěno, že stěžovatel pochází ze Zakarpatské oblasti, tedy ze západní části Ukrajiny. K namítanému zhoršování situace žalovaný podotkl, že se jedná o konflikt lokální a kolísavé intenzity, jakkoli nechce snižovat dopady jednotlivých střetů na konkrétní obyvatelstvo jimi zasažených lokalit.

Závěrem žalovaný uvedl, že rozhodnutí krajského soudu je třeba považovat za dostatečně odůvodněné, a poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 – 130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, dle něhož

pokračování

je přípustné, aby se za splnění příslušných podmínek krajský soud ztotožnil se závěry učiněnými v posuzovaném rozhodnutí a se souhlasnou poznámkou si je přisvojil.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud se ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.*

Nejvyšší správní soud neshledává v kasační stížnosti relevantní argumenty svědčící pro její přijatelnost.

Povinností žalovaného je žádost o udělení mezinárodní ochrany posoudit na základě skutečností, které žadatel uvede či které ve správním řízení jinak vyjdou najevo, z hlediska všech zákonných forem mezinárodní ochrany, které se k těmto skutečnostem vztahují (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2011, č. j. 5 Azs 6/2010 - 107, publikované pod č. 2289/2011 Sb. NSS). V daném případě tak žalovaný učinil a dospěl k závěru, že tvrzení uváděná stěžovatelem ani skutečnosti, které vyšly v průběhu řízení najevo, neodůvodňují udělení některé z forem mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona o azylu, a tento závěr v napadeném rozsudku potvrdil rovněž krajský soud.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítal nesprávné posouzení jeho žádosti z hlediska doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Rozhodnutí žalovaného a krajského soudu jsou dle stěžovatele v tomto směru nedostatečně odůvodněná a nevycházejí ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu věci. Neudělení ostatních forem mezinárodní ochrany stěžovatel nezpochybňoval.

K dané otázce Nejvyšší správní soud uvádí následující:

Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 zákona o azylu a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 zákona o azylu, v relevantním znění, se za vážnou újmu považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti; b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu; c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu; d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že námitky stěžovatele týkající se neudělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu nezakládají přijatelnost kasací stížnosti. Jak vyplývá ze správního spisu, vycházel žalovaný mj. z Informací MZV ČR ze dne 2. 10. 2013, č. j. 110044/2013-LPTP, a ze dne 16. dubna 2014, č. j. 98524/2014-LPTP, Výroční zprávy Freedom House z ledna 2014, Zprávy Evropské komise ze dne 27. 3. 2014, Informace ZÚ Kyjev ze dne 10. 3. 2014, č. j. 221/2014-KIEV, Zprávy CRS pro Kongres USA ze dne 24. 3. 2014 a z Infobanky ČTK „Země světa, Ukrajina“ (aktuální ke dni 24. 4. 2014). Tyto podklady lze považovat pro posouzení rozhodných skutečností této věci za dostatečně vypovídající a aktuální v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí (srov. přiměřeně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 – 81, publikovaný pod č. 1825/2009 Sb. NSS). Žalovaný se přitom ve svém rozhodnutí zabýval otázkou, zda stěžovateli po návratu na Ukrajinu hrozí vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu či špatné zacházení ve smyslu čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a na základě stěžovatelem uvedených skutečností a obsahu citovaných podkladových materiálů dospěl k závěru, že tomu tak není. Žalovaný konstatoval, že *„přestože je bezpečnostní situace na jihu a východě Ukrajiny aktuálně složitá, a to zejména v důsledku separatistických tendencí místního ruskojazyčného obyvatelstva, které jsou minimálně podporovány, ne-li přímo organizovány, ze strany Ruské federace, kdy proruští radikálové ovládají několik měst a vybrožují násilím, ukrajinská vláda v čele s premiérem Jaceňukem se bezpečnostní problémy v této části země snaží řešit, a i přes vládní vyhlášení anti-teroristické operace proti separatistům je zřejmá snaha o vyřešení sporu pokojnými prostředky. Dle aktuálních zpráv infobanky ČTK dochází pouze k lokálním střetům jednotlivých uskupení separatistů a zástupců vládní moci na jihovýchodě Ukrajiny, zejména tedy v Doněcké oblasti a dalších městech regionu, situace na západě a středu země je však klidná, a občané Ukrajiny své případné aktuální potíže řeší prostým přestěhováním se v rámci země. Správní orgán rovněž poukazuje na to, že jmenovaný je, jak sám uvedl, ukrajinské národnosti a před svým odjezdem z vlasti žil v západní části Ukrajiny, konkrétně v obci Tjačevo Zakarpatské oblasti, kde vlastní dům s pozemkem a kde doposud žije jeho rodina, tedy v místech nacházejících se pod plnou kontrolou současné proevropsky orientované vlády premiéra Jaceňuka, která proklamuje vládu demokracie a práva. Na základě výše uvedených informačních zdrojů i zpravodajství ČTK tak správní orgán shrnuje, že v zemi původu žadatele neprobíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žadateli za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.“*

S těmito závěry se ztotožnil i krajský soud a na jejich aktuálnosti nic nemění ani pozdější změna vlády na Ukrajině, která neznamena odklon od základní prodemokratické, proevropské a prozápadní orientace současné Ukrajiny nastolená demokratickými změnami po pádu někdejšího prezidenta Janukovyče. Lze také dodat, že ve stěžovatelem podepsaném protokolu o seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí ve věci žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 24. 4. 2014 je uvedeno, že se stěžovatel seznámil s informacemi a zprávami o situaci na Ukrajině a sdělil, že k nim nechce nic dodat ani doplnit; rovněž neměl zájem uvést

pokračování

nové skutečnosti nebo informace, které by měl žalovaný vzít v úvahu při posouzení žádosti o mezinárodní ochranu.

Stěžovatel v žalobě netvrdil, že by došlo ke konkrétní změně okolností, která by vyžadovala odlišné posouzení situace na Ukrajině, ale toliko namítal, že žalovaný nedostatečně zhodnotil skutkový stav a nezajistil aktuální informace o zemi původu. Nejvyšší správní soud k uvedenému poznamenává, že jak žalovaný, tak krajský soud ve svém hodnocení vycházeli z toho, že situace na Ukrajině je značně nepřehledná a nadále se vyvíjí. Z dostupných informací však dospěli k závěru, že se jedná o ozbrojený konflikt, jenž se odehrává pouze ve východní části Ukrajiny. Dále pak zdůraznili, že stěžovatel pochází ze západní části Ukrajiny, konkrétně Zakarpatské oblasti, a nebude proto v případě návratu do země původu přímo ohrožen vážnou újmou ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu na základě ozbrojeného konfliktu.

Obdobným způsobem přitom bezpečnostní situaci na Ukrajině ve své judikatuře hodnotí rovněž Nejvyšší správní soud. Lze odkázat například na výše zmíněné usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 - 17, v němž zdejší soud konkrétně uvedl, že *„se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá“*.

Žalovaný i krajský soud se tak argumentací stěžovatele zabývali, přičemž na odůvodnění krajského soudu lze vztáhnout závěry vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 - 130, publikovaném pod č. 1350/2007 Sb. NSS, dle něhož *„je-li rozhodnutí žalovaného důkladné, je z něho zřejmé, proč žalovaný nepovažoval právní argumentaci účastníka řízení za důvodnou a proč jeho odvolací námítky považoval za liché, mylné nebo vyvrácené, shodují-li se žalobní námítky s námítkami odvolacími a nedochází-li krajský soud k jiným závěrům, není praktické a ani časově úsporné zdlouhavě a týmiž nebo jinými slovy říkat totéž. Naopak je vhodné správné závěry si přisvojit se soublasnou poznámkou“*.

Pokud jde dále o námitku stěžovatele, dle níž krajský soud zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností tím, že některé žalobní námítky (povinná mobilizace a nasazení stěžovatele na frontě v probíhající válce s ohledem na otázku výhrady svědomí) vůbec nehodnotil, Nejvyšší správní soud k ní podotýká, že tvrzení o možném narukování do armády stěžovatel poprvé uplatnil až v žalobě. V ní stěžovatel konkrétně uvedl, že žalovaný *„zcela pomínil při svém rozhodování uvážit skutečnost, že na Ukrajině platí všeobecná mobilizace, která by se bezpochyby dotkla i žalobce, který by po svém narukování (které je vzhledem k jeho věku prakticky jisté) byl jistě vystaven bezprostřednímu ohrožení života v bojích, přičemž neuposlechnutí rozkazu k boji je trestáno vězením, neboť se jedná o trestný čin. Ačkoliv žalobce uznává, že argument mobilizace by nemusel být při rozhodování správního orgánu rozhodující skutečností, správní orgán byl dle názoru žalobce minimálně povinen se s tímto hlediskem důkladně zabývat“*.

Zmíněnou námitku přitom stěžovatel uvedl jako součást argumentace poukazující na nedostatečné zjištění skutkového stavu a nedostatečné posouzení podmínek pro udělení doplňkové ochrany ze strany žalovaného. Vzhledem k tomu, že toto tvrzení bylo poprvé uplatněno až v žalobě a i vzhledem k věku stěžovatele a k vývoji, který v daném ohledu nastal na Ukrajině z větší části až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, nelze žalovanému vytýkat, že se otázkou možného narukování stěžovatele do ukrajinské armády ve svém rozhodnutí výslovně nezabýval.

Ve vztahu k napadenému rozsudku krajského soudu je třeba podotknout, že stěžovatel podal žádost o mezinárodní ochranu dne 31. 3. 2014. Uvedená věc tedy podléhá právní úpravě a judikatuře týkající se soudního přezkumu věcí mezinárodní ochrany, jež předcházela tomu, kdy se pro ČR stal závazným čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu

a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (přepřacované znění), (dále jen „nová procedurální směrnice“). Podle zmíněného ustanovení „[č]lenské státy [...] zajišťují, aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU, a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně“. K tomuto, pro další vývoj azylového soudnictví v ČR jistě zásadnímu ustanovení Nejvyšší správní soud v nyní posuzované věci nepřihlížel, neboť lhůta pro jeho transpozici uplynula až dne 20. 7. 2015 (čl. 51 odst. 1 nové procedurální směrnice), tedy po rozhodování krajského soudu v této věci, a navíc, vzhledem k tomu, že toto ustanovení nebylo dosud, i přes uplynutí uvedené lhůty, zákonodárcem provedeno do vnitrostátního právního řádu, bude sice třeba, aby se správní soudy při rozhodování jednotlivých věcí mezinárodní ochrany zabývaly naplněním podmínek pro uplatnění jeho přímého účinku, jak byly definovány ustálenou judikaturou Soudního dvora Evropské unie vztahující se k přímému účinku směrnic, ovšem musí přihlížet i k přechodnému ustanovení dle čl. 52 nové procedurální směrnice, které stanoví členským státům jednoznačnou povinnost použít právní úpravu souladnou s daným ustanovením až u žádostí o mezinárodní ochranu podaných po 20. 7. 2015 (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2015, č. j. 10 Azs 194/2015 – 32 a ze dne 15. 1. 2016, č. j. 5 Azs 20/2015 – 35, oba dostupné na www.nssoud.cz).

Pro daný případ tedy ještě platí, že i v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ve věcech mezinárodní ochrany správní soudy primárně vycházely ze skutkového stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, přičemž byly povinny se odchýlit od § 75 odst. 1 s. ř. s. a přihlížet i ke skutečnostem relevantním z hlediska mezinárodní ochrany (ovšem ve prospěch žadatele), které vyšly najevo až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, pouze tehdy, pokud by v konkrétním případě neshledaly dostatečné záruky k tomu, že budou tyto nové skutečnosti posouzeny v novém správním řízení k tomu příslušným správním orgánem z hlediska respektování zásady *non-refoulement* a že bude mít žadatel o mezinárodní ochranu možnost dosáhnout soudního přezkoumání tohoto nového rozhodnutí dříve, než by mělo dojít k jeho navrácení do země původu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 – 131, www.nssoud.cz).

Krajský soud přitom nepochybil, pokud v daném případě postupoval podle § 75 odst. 1 s. ř. s., a vycházel tak ze skutkového a právního stavu ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Stěžovatel totiž v řízení před krajským soudem pouze v obecné rovině namítal své potenciální ohrožení brannou povinností jako takovou. Samotné plnění branné povinnosti (bez dalších souvislostí) se však podle judikatury Nejvyššího správního soudu a Soudního dvora EU (viz dále) nepovažuje za důvod pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany, pokud se jedná o plnění takové povinnosti v regulérní armádě demokratického státu, které je v souladu s vnitrostátním i mezinárodním právem, a pokud případné odpírání výkonu takové vojenské služby z důvodu svědomí není trestáno nepřiměřenými sankcemi. Podrobení se takové povinnosti potom samo o sobě nezakládá pronásledování ani vážnou újmu ve smyslu § 12 a § 14a zákona o azylu. Jestliže se tedy krajský soud odpovídajícím způsobem nevyjádřil k tomuto nově uplatněnému důvodu pro udělení mezinárodní ochrany, nelze bez dalšího jen tento nedostatek odůvodnění rozsudku považovat za způsobilý ovlivnit hmotněprávní postavení stěžovatele.

Pro úplnost Nejvyšší správní soud podotýká, že branná povinnost spojená s účastí na ozbrojeném konfliktu, by za určitých okolností mohla být významná z pohledu možného pronásledování z azylově relevantních důvodů ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, který musí být vykládán v souladu s čl. 9 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011, o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu

pokračování

pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „nová kvalifikační směrnice“).

Podle čl. 9 odst. 2 písm. e) nové kvalifikační směrnice může být za pronásledování mimo jiné považováno trestní stíhání nebo trest za odepření výkonu vojenské služby za konfliktu, jestliže by výkon vojenské služby zahrnoval zločiny nebo jednání spadající mezi důvody vyloučení uvedené v čl. 12 odst. 2 této směrnice. Dále podle čl. 9 odst. 2 písm. b) a c) nové kvalifikační směrnice mohou být za pronásledování obecně považována také právní, správní, policejní nebo soudní opatření, která jsou sama o sobě diskriminační nebo jsou prováděna diskriminačním způsobem, a také nepřiměřené nebo diskriminační trestní stíhání nebo trestání [včetně případného takového nepřiměřeného trestání odepření výkonu vojenské služby z důvodu svědomí; k těmto otázkám viz zejména rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2015, č. j. 5 Azs 158/2015 - 24, a ze dne 26. 2. 2016, č. j. 5 Azs 168/2015 - 36, oba dostupné na www.nssoud.cz, a v nich citovaný rozsudek Soudního dvora EU ze dne 26. 2. 2015 ve věci *Shepherd*, C-472/13, ECLI:EU:C:2015:117, zabývající se výkladem obdobných ustanovení předchozí kvalifikační směrnice, tj. čl. 9 odst. 2 písm. b), c) a e) směrnice Rady 2004/83/ES].

Stěžovatel ovšem ve smyslu citovaných rozhodnutí otázku svého možného narukování do armády nenamítal a ve své žalobě ani v kasační stížnosti ji nespojoval s možnými důvody pronásledování, nýbrž namítal naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany v důsledku bezprostředního ohrožení jeho života v případě nasazení v bojích.

K uvedenému je však třeba podotknout, že § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, v relevantním znění, je nutné vykládat totožně s čl. 15 písm. c) kvalifikační směrnice, dle něhož se udělení doplňkové ochrany z důvodu vážného a individuálního ohrožení života nebo nedotknutelnosti v důsledku svévolného násilí během mezinárodního nebo vnitrostátního ozbrojeného konfliktu vztahuje výhradně na civilisty [srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68, publikovaný pod č. 1840/2009 Sb. NSS, či výše citovaný rozsudek ze dne 17. 12. 2015, č. j. 5 Azs 158/2015 – 24, a rovněž současné znění § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu]. Zmíněné omezení rozsahu doplňkové ochrany je výrazem toho, že branná povinnost je legitimní povinností občana vůči domovskému státu, akceptovanou i v mezinárodním měřítku, a službu v armádě při mobilizaci tak nelze považovat za ohrožení svévolným (přesněji řečeno „nerozlišujícím“) násilím vyplývajícím z ozbrojeného konfliktu.

V souvislosti se zmiňovanou povinností správních soudů odchýlit se od § 75 odst. 1 s. ř. s. a přihlížet i ke skutečnostem relevantním z hlediska mezinárodní ochrany ve prospěch žadatele, které vyšly najevo až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, pouze tehdy, pokud by v konkrétním případě nebyly dány dostatečné záruky k tomu, že budou tyto nové skutečnosti posouzeny v novém správním řízení k tomu příslušným správním orgánem z hlediska respektování zásady *non-refoulement* a že bude mít žadatel o mezinárodní ochranu možnost dosáhnout soudního přezkoumání tohoto nového rozhodnutí dříve, než by mělo dojít k jeho navrácení do země původu, Nejvyšší správní soud poznamenává, že ačkoli ze správního spisu lze usuzovat, že stěžovateli patrně bylo uloženo správní vyhoštění, bude mít v každém případě možnost podat novou žádost o mezinárodní ochranu (§ 3 odst. 2 zákona o azylu na něj nedopadá), a pokud stěžovatel zároveň předloží přesvědčivé důkazy o tom, že se situace od vydání nyní posuzovaného rozhodnutí žalovaného na Ukrajině změnila natolik, že mu v současné době hrozí přímé nebo nepřímé zapojení do vojenských akcí na východě Ukrajiny a že zároveň nelze *prima facie* vyloučit, že by na základě uvedeného skutečně mohl mít důvodný strach z pronásledování ve smyslu ve smyslu čl. 9 odst. 2 písm. b), c) nebo e) nové kvalifikační směrnice, bude mít žalovaný povinnost považovat takovou žádost ve smyslu § 11a

odst. 1 zákona o azylu za přípustnou, a mělo by být tedy i zajištěno, že i v případě nevyhovění této žádosti bude mít žadatel o mezinárodní ochranu možnost dosáhnout soudního přezkoumání tohoto nového rozhodnutí dříve, než by mělo dojít k jeho navrácení do země původu (viz § 32 odst. 2 a 5 zákona o azylu).

Jak již tedy bylo řečeno, krajský soud se měl k tomuto nově uplatněnému důvodu pro udělení mezinárodní ochrany vyjádřit podrobněji, tento nedostatek odůvodnění jeho rozsudku však v daném případě z výše uvedených důvodů nezakládá přijatelnost kasační stížnosti stěžovatele.

Přijatelnost kasační stížnosti dále nezakládá ani námitka stěžovatele ohledně zásahu do jeho rodinného života, která byla žalovaným i krajským soudem vypořádána, a to jak s ohledem na rodinné vazby stěžovatele na území Ukrajiny, tak i s ohledem na jím tvrzený vztah na území ČR. Žalovaný i krajský soud přitom dospěli k závěru, že rodinný a osobní život stěžovatele neodůvodňuje udělení mezinárodní ochrany.

Nejvyšší správní soud se otázkou možného porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod a tedy případného udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu v případě žadatele o mezinárodní ochranu již opakovaně zabýval. V rozsudku ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 – 71, www.nssoud.cz, uvedl, že je třeba „rozlišovat důvody, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky ČR bylo samotné vycestování cizince [§ 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu a § 179 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (...), od důvodů, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky bylo až případné vyhoštění tohoto cizince.“. Jak dále Nejvyšší správní soud uvedl, „obvykle právě jen dlouhodobý zákaz pobytu na území ČR může v některých případech dosáhnout intenzity nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života, který si cizinec za dobu svého pobytu na území ČR vytvořil. (...) Při posuzování důvodů znemožňujících vycestování cizince by byl výjimkou z výše uvedených závěrů pouze případ, kdy by si stěžovatel vytvořil na území ČR takové rodinné či případně osobní vazby, že by nepřiměřeným zásahem do tohoto rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého vycestování z území ČR.“

Nejvyšší správní soud se v uvedeném rozsudku dále vyjádřil v tom smyslu, že ustanovení čl. 8 Úmluvy neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, respektive napomáhat rozvíjení vztahů mezi nimi (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 2 Azs 38/2011 – 47, www.nssoud.cz). Při stanovení rozsahu povinností státu je však nutno zvážit okolnosti konkrétní věci a posoudit, zda se nejedná o případ, kdy by nepřiměřeným zásahem do rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého vycestování z území ČR.

Stěžovatel sám ovšem neuváděl skutečnosti svědčící o naplnění těchto přísných podmínek a nenasvědčuje tomu ani obsah spisového materiálu. Závěr krajského soudu, dle něhož stěžovatelem tvrzený vztah s družkou Z. B. nelze z tohoto pohledu považovat za dostačující pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu, je v daném případě zcela v souladu s citovanou judikaturou (srov. *a contrario* rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2013, č. j. 5 Azs 7/2012 - 28, publ. pod č. 2836/2013 Sb. NSS). Pokud bylo stěžovateli v minulosti uloženo správní vyhoštění, musela být přiměřenost zásahu do jeho osobního a rodinného života na základě tohoto vyhoštění posuzována především právě v řízení o správním vyhoštění (viz § 119a odst. 2 ve spojení s § 174a zákona o pobytu cizinců) a proti rozhodnutím správních orgánů v takové věci měl stěžovatel možnost podat samostatnou správní žalobu, resp. následně proti rozhodnutí krajského soudu kasační stížnost.

pokračování

S ohledem na uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že jeho ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti a krajský soud se *prima facie* v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu předmětných ustanovení podaného v citovaných rozhodnutích. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádný jiný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., z nichž vyplývá, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

Stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem Mgr. et Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., který mu byl ustanoven krajským soudem již v řízení o žalobě; toto zastoupení pokračovalo i v následném řízení o kasační stížnosti (§ 35 odst. 8 poslední věta s. ř. s.). Náklady spojené se zastoupením, tj. hotové výdaje advokáta a odměnu za zastupování, hradí v takovém případě stát. Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci odměnu ve výši 3100 Kč za jeden úkon právní služby spočívající v podání kasační stížnosti podle § 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bodem 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, a dále částku odpovídající DPH ve výši 21 %, celkem tedy 4114 Kč.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 3. června 2016

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu